

"ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ"

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ

Ἄρ.θ. 25

10 Νοεμβρίου 1977

Γραφεία: Ὀδὸς Ἀκαδημίας 64 - Τ. 143
Τηλ. 32.48.202 — 65.11.669

Πνευματικὴ στέγη

Πάγκοινη, καὶ πανηγυρική εἶναι ἡ ἀναγνώρισις ὅτι οἱ Ἑπειρῶται ἔξευξαν ἀπὸ τοὺς πρώτους τὸν Πλοῦτο μὲ τὴν Παιδεία. Ὅτι ἡ Νεοελληνικὴ Ἀναγέννησις ὀφείλει τὸ εὖρος τῆς κατὰ κύριον λόγον εἰς τοὺς Πανέλληνες Ἑπειρώτας, ποὺ κατὰ τὸν Κρήτα Γεώργ. Χατζηδάκη ἀνεδείχθησαν οἱ βασιλεῖς τῆς Φιλοπατρίας. Ὅτι ἡ Ἑπειρωτικὴ εὐεργεσία ἔχει ἀκόμη στόχον ὄχι μόνον τὴν στενὴ τοπικὴ Μητρίδα, ἀλλὰ τὴν Ἑλλάδα ὅλην. Ὅτι ἡ Ἑπειρος εἶναι ἀκόμη ὁ ἀστείρευτος τόπος τῶν ἀνθρωπίνων ἀξιῶν.

Ἀπ' αὐτὴ τὴ φιλότατῃ Γῆ τῶν προγόνων μας κατάγεται ὁ στιβαρὸς καὶ ἄτρομος θραχίων ἐνὸς Μεγάλου Ἑλληνοῦ, ποὺ ἔρχεται στὴν εὐλογημένη ὥρα νὰ στηρίξη τὴν Πνευματικὴ Στέγη τῆς Ἑταιρείας μὲ ποσὸν σημαντικόν.

Ἡ μετριοφροσύνη Του δὲν μᾶς ἐπιτρέπει οὔτε τὸ ὄνομα τοῦ Διαθέτου, οὔτε τὸ ποσὸν τῆς προσφορᾶς του νὰ ἀνακοινώσωμε κατὰ τὴν παροῦσαν ὥραν. Γρήγορα ὅμως οἱ Φίλοι τῆς Ἑταιρείας θὰ γνωρίσουν τὸν Καλῶνυμον Εὐεργέτην τῆς.

α.χ.μ.

ΕΘΝΙΚΑ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ

Ἄν θέλει πράσινο ἡ Ἀθήνα...

Δημοσιεύουμε πῶς κάτω τὸ ἔγγραφο, ποὺ ἔστειλε τὸ Δ. Συμβούλιο τῆς Ἑπειρωτικῆς Ἑταιρείας στοὺς Ὑπουργοὺς Παιδείας κ. Γ. Ράλλη, Δημοσίων Ἔργων κ. Χρ. Στράτον, Οἰκονομικῶν κ. Εὐάγγ. Δεβιέτογλου, σχετικά μὲ τὸ Ριζάρειο Κληροδοτήμα.

Δύο εἶναι τὰ θέματα, ποὺ θίγει τὸ ἔγγραφο. Ἡ σημερινὴ μορφή τῆς Σχολῆς καὶ τὸ οἰκόπεδο τοῦ κληροδοτήματος.

Νὰ γίνῃ ἡ Σχολὴ στὸ Πρότυπο τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου Βελῶς γιὰ νὰ ἐγάξει παπᾶδες καὶ ν' ἀκουστῇ καμπάνα στὴν ὑπαιθρο, ποὺ ἔχει σταματήσει ν' ἀκούγεται, ἀφοῦ ἀπὸ τὴ Ριζάρειο σήμερα δὲν ἐγαίνου, καὶ τὰ λεφτὰ τοῦ κληροδοτήμα-

Ὀδοιπορικὸ τοῦ καθοκαιριοῦ

ΣΕΙΜΕΙΩΣΕΙΣ - ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΟΥ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ - ΣΤΗΝ ΚΑΚΑΒΙΑ

Τρεῖς ἐπισκέψεις μὲ ἔφεραν φέτος στὴν Ἑπειρο, τὴ Γενέτειρα. Καὶ μακαρίζω τὶς εὐκαιρίες γιὰ ὅση ἐμπειρία φορτώθηκα.

Ἡ μιὰ μὲ τοὺς νοσταλγοὺς τῆς πατρικῆς Γῆς, τῆς Ἑνώσεως Δροπολιτῶν, ὡς τὴν Κακαβιά καὶ τὴ Χρυσόδολη, ὡς τὰ ἡ λ ε κ τ ρ ο φ ὅ ρ α σ ὕ ρ μ α τ α τ ο ὕ α ἰ σ χ ο υ ς, ποὺ κλείνου τὴν πέρα πέρα προχώρησι, πρὸς τὶς πατρογονικὰς ἐστίες.

Ἠλιόγαρα τὰ χωριά τῆς Δροπόλεως στὴ σειρά, ὅπως τ' ἀντικρύζομε, ἀπὸ τὴ Σωτήρα καὶ τὸ Σελλιδὸ ὡς τὸ Γκράφι μὲ
(ΣΥΝΕΧΕΙΑ στὴν 2α σελίδα)

ματος, αὐτῆς τῆς παρακαταθήκης τοῦ Ριζάρη νὰ πᾶνε στὸ Ζαγόρι καὶ γιὰ τοὺς Ζαγοριανούς.

Δὲν μπορεῖ τὸ ἠθικὸ πρόσωπο τῆς Πολιτείας νὰ παζαρεύει γύρω ἀπὸ τὸ κληροδοτήμα ποὺ περιστασιακῶς εὐρίσκεται στὴν Ἀθήνα.

Τὰ γνωρίζει αὐτὰ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Γ. Ράλλης; Κάποιος πρέπει νὰ τοῦ ἐμιλήσει.

α.χ.μ.

Ἵστατα ἔκκληση στοὺς Ὑπουργούς

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

Ὅδὸς Ἀκαδημίας 64, Ἀθήναι Τ. 143

Τηλ. 32.48.202 — 65.11.669

Ἀριθ. Πρωτ. 528

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1ῃ Ὀκτωβρίου 1977
Πρὸς

τοὺς ἀξιολόγους κ. Γ. Ράλλη, ὑπουργὸ τῆς Παιδείας, κ. Χρ. Στράτο, ὑπουργὸ Δημοσίων Ἔργων καὶ κ. Εὐάγ. Δεβλέτογλου, ὑπουργὸ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἐ ν τ α ὁ θ α

ΘΕΜΑ: Ριζ. Ἰδρυμα, Ριζ. Σχολή, γήπεδο Ἰδρύματος 18 στρεμματικῶν Β. Σοφίας 24 καὶ ἡ θέση τῆς Πολιτείας σχετικὰ μὲ τὸ ὄλο ἀναφερόμενο θέμα.

Κύριοι Ὑπουργοί,

Κατάπληξη καὶ πικρία δοκιμάζουμε οἱ συμπατριῶτες τῶν μεγάλων Ἐθνικῶν Ἐργετῶν Ριζάρηδων γιὰ τὴ στάση καὶ τὴ θέση ποὺ παίρνει ἡ Πολιτεία μὲ τὴ δική σας εἰσήγησιν (κάλυψη) στὸ θέμα «Ριζ. Ἰδρυμα» καὶ τὰ συμπαρακολουθήματά του.

Ἡ ἐκδηλῆ ἀντιηπειρωτικὴ τακτικὴ ποὺ ἀκολουθεῖτε σὲ ἓνα κεφαλαϊῶδες ζήτημά μας εἶναι γιὰ ὅλους μας ἀνεξήγητη καὶ ἀνανταπίβωτη. Ποῖὸ εἶναι τὸ νόημά της;

Θὰ ἀρχίσουμε πρῶτα ἀπὸ τὴ Σχολή. Πλήρης καὶ ἀδιαμφισβήτητη εἶναι ἡ κατολισθητικὴ της ἀφῆσιν τὸ 1960 ἐπαναλειτούργησε.

Ὁ χαρακτηρισμὸς της ἀπὸ γεν. ἐπιθεωρητὴ μ. ἐ., διακεκριμένο ἐκπαιδευτικὸ μέλος τοῦ πολυμελούς συμβουλίου τῆς Ρ. Ε.Σ. εἶναι κ έ ν τ ρ ο δ ι ε ρ χ ο μ έ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ἐκ τῆς 3ῆς σελίδος)

τίσιος μὲ τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς «δρυτῶ- μους» τοὺς ἡπειρώτες ζυλοκόπους, ὁ Δίας ὁ Πελασγικὸς κυκλωμένος ἀπὸ τοὺς πιστοὺς τοῦ ἀποφήτας».

Ἐπιστροφή στὴ Δωδώνη μαζὶ μὲ τοὺς ἐννέα Ἀθηναίους θεωροῦς, ποὺ ἔφεραν γιὰ τὴν τελετὴ εὐδία (ἀροτήρας εὐδίας — Δημοσθ. κατὰ Μειδ.) σὺν ἀντιπρόσωποι τῆς πόλεως γιὰ νὰ τὰ προσφέρουν θυσία στὸ Δία τὸν Πελασγικόν.

Πίσω - πίσω στὴν «εὐλείμονα καὶ πολυλήϊον» Δωδώνη ἀνεβαίνει τὸ ρεῦμα τῆ ἀνθρώπινο καὶ ἀποθέτει τὸ σεβασμὸ, ὅπως στὰ χρόνια τὰ παλιὰ, ποὺ ὄλοι οἱ Ἕλλη- νες, ὅπως ἀναφέρει ὁ Ξενοφῶν, προσέφε- ραν τὸν σεβασμὸ σ' αὐτὸ τὸ ἱερὸ χρηστή- ριο, ποὺ ἐφείλκυσε ἀπαραμειώτον τὸν σε- βασμὸν τοῦ Πανελληνίου καὶ τὴν ἐπιφοί- τησιν πολλῶν εἰς θεωρίαν καὶ μάντευσιν (Πολύβιος Βιβλ. 67).

Δεῦτε λάβετε φῶς Ἕλληνες ἀπὸ τῆς Δωδωναίας Πηγῆς ποὺ καὶ εἰς αὐτὴν ἐμ- βαλλόμενα: λαμπάδες ἀναλαμβάνουσι ἀφ' ἑαυτῶν τὸ φῶς» (Μελέτιος σελ. 275).

Μὴ ἀπελπισθῆτε ὅσοι δὲν ἐλάδετε φῶς, διότι ἡ Δωδωναία Πηγὴ κοντὰ σ' ἄλλα ἔχει τὴν ἰδιότητα «τοῦ ἀποστερεῖσθαι: τῶν ναμάτων της κατὰ μεσημέριαν καὶ μετὰ μικρὸν τῆς ἐκλείψεως κατ' ὀλίγον ἐπα- νελαμβάνετο ἡ ροή αὐτῆς» (Πλίνιος Βιβλ. Β. 107).

Πάλι: θὰ ῥθουν τὰ φωτεινὰ νερά καὶ πάλι θ' ἀνάψετε τίς λαμπάδες σας καὶ θὰ ἀναδεύωνται τὰ πλήθη στοὺς φανταστι- κούς δρυμούς τῶν δρυῶν, ὅπως ἦσαν μιὰ φορὰ προτοῦ οἱ ἑάρβαροι τὰ κάψουν, προ- τοῦ ὁ Δωρύμαχος κατασκάψῃ τὰ ἱερά.

Ἡ «δυσχεῖμερος» Δωδώνη δέχεται τὴν πομπὴ τῶν πιστῶν σὺν ἀναστροφή ἀπὸ νό- του πρὸς βορρᾶν τῶν τέκνων της, ὄλων τῶν πρώτων ἑλληνικῶν φύλων, ποὺ σὲ χαλεποὺς καιροὺς, τοὺς προϊστορικοὺς κά- τω ἀπὸ τὴν πίεσιν ξένων χινοιστιβάδων ἐγκατέλειψαν τὰ ἱερά καὶ κατέβηκαν κο- παδιαστὰ στοῦ νότου τὰ φιλόξενα κλίματα.

Καὶ οἱ θεοὶ καὶ οἱ ἄγγελοι θέλουν εἰρήνην γιὰ νὰ κατοικῶν, γιὰτὶ τοῦ Δία ἡ ἐρον- τή στὴν κλαγγὴ τῶν ἔπλων δὲν ἀκούγε- ται.

Ἔτσι: πῆρε τίς Παλειάδες καὶ τοὺς «ὑπο- (ΣΥΝΕΧΕΙΑ εἰς τὴν 5ην σελίδα)

νω ν. Πλήρης-ώστόσο είναι και η έκτρο-
πή από τις ρητές διατάξεις της διαθήκης
του Ριζάρη σχετικά με την πρόσληψη
σπουδαστών στη Σχολή. Έπανειλημμένως
έχουμε επισημάνει και καταγγείλει στις
άρμόδιες Ύπηρεσίες σας τον όρμαθό των
παραβάσεων σχετικά με το θέμα αυτό χω-
ρίς δυστυχώς κανένα αποτέλεσμα.

Κε Ύπουργε της Παιδείας αν
ευαρεστηθήτε προσωπικά να κατατοπισθή-
τε για την αληθινή βούληση του διαθέτη
στο αναφερόμενο θέμα, θα διαπιστώσετε
από το 106 άρθρο της διαθήκης του Γ.
Ριζάρη ότι η πρόσληψη οίουδήποτε μη
Ήπειρώτη στη Ρ. Σχολή είναι δυ-
στυχώς.

Εάν και εφόσον ο οίοςδήποτε μη Ή-
πειρώτης σπουδαστής προσαγάγη ώρισμέ-
να έγγραφα, έχει θέση στη Ρ.Ε.Σ.

Αλλο τώρα αν μια κακή παράδοση,
που δημιουργήθηκε από πολλές και διά-
φορες αιτίες επέτρεψε την ανεξέλεγκτη
πρόσληψη αυτής της μορφής σπουδαστών,
την οποία οι συμπατριώτες των Ριζάρη-
δων δεν είμαστε διατεθειμένοι να επιτρέ-
ψουμε στο μέλλον με τη συμπάρασταση
φυσικά των συμπατριωτών μας συμβού-
λων, οι οποίοι αποτελούν και την πλειο-
ψηφία στο Συμβούλιο.

Αν έχετε την καλωσύνη Κε Ύπουργέ
στη συνέχεια, λάβετε τον κόπο να πληρο-
φορηθήτε και από τα άρθρα της διαθήκης
του Ριζάρη 65, 108 και 109 ποία θέση
επεφύλαξε στη Σχολή του για τους συμ-
πατριώτες του ο μεγάλος ευεργέτης.

Το σχολείο τούτο θέλησε ο συμπατριώ-
της μας με ύποδομη, με πρώτη ύλη, παι-
διά από την πολυπόθητη πατρίδα του.

Γι' αυτούς ενδιαφέρθηκε πρωτίστως.

Γι' αυτό και η Πολιτεία είχε και έχει
την υποχρέωση το σχολείο των Ριζάρη-
δων να το διαμορφώσει στη μορφή του με
στέρια βάση το Ήπειρωτικό έμφυχο ύ-
ληκό.

Κύριε Ύπουργε της Παιδείας

Α ν τ α π ο κ ρ ι θ ή τ ε και στο
πανηπειρωτικό αίτημα να μ'ς φτιάσετε
τη φημισμένη κάποτε Ρ.Ε. Σχολή σχο-

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ εκ της 4ης σελίδος)

φήτας» και έφυγε για τον Όλυμπο.

Βουδάρησαν τα σείστρα και εσίγησε το
«χαλκείον» και από τη ρίζα της Ιερᾶς φη-
γού έβγαине ο καπνός του καταστροφικού
έργου των θαρδάρων. Έκαποντάδες χρό-
νια ο Τόμαρος έστελλε την ιλύν του κι'
έσκέπασε προστατευτικά τα ιερά έρείπια.

Όμως το Δωδωναίο πνεύμα ζή. Τι κι'
αν αλλάξαν οι θεοί τα όνόματα; Ζεύς ήν,
Ζεύς έστί, Ζεύς έσεται.

Καλώς ώρισαται Πανελλήνες στη Δω-
δώνη. Πάλι του χρόνου να ξαναρθήτε.

Και φέτος πάλι Δωδώνη. Δέκα πέντε
χιλιάδες θεαται κρατούσαν την αναπνοή
τους για ν' ακούσουν πεντακόσιους στί-
χους που έβγαίναν από τα στήθη του Οιδί-
ποδα, του μεγάλου Άλ. Μινωτή, κάτω ά-
πό ένα δλόλαμπρο αύγουστιάτικο φεγγά-
ρι, που δλο ανέβαινε από τους ανατολι-
κούς λόφους της Δωδώνης κι έφώτιζε τη
νυχτερινή μαγεία του Ιερού τοπίου.

Όρα εύλογημένη! Η εύθυτηνής στη
γενναία προσφώνηση σιλουέτα του Κώστα
Φρόντζου αποσύρεται: σκυφή τώρα και
χάνεται μέσα στις σκιές, που κάνουν τα
άρχαία έρείπια. Και τον συνοδεύει, κα-
θώς εξομολογείται, η μελαγχολία. Άρα-
γε του χρόνου θα ξαναγεθούμε στη Δωδώ-
νη;

ΣΤΟ ΚΑΤΑΝΥΚΤΙΚΟ ΧΑΣΜΑ ΤΟΥ ΒΙΚΟΥ

Και τώρα στο «κατανυκτικό χάσμα» του
Λαμπρίδη, στο Βίκο.

Όμως μια σύγκριση με το φαράγγι
της Σαμαριάς της Κρήτης δεν θάταν ά-
νώφελη.

Άπό τον Όμαλό του τραγουδιού κι από
την κορφή του Γκιγκίλου, που μ' έχουν φέ-
ρει άλλοτε τα βήματα, το φαράγγι της Σα-
μαριάς φαίνεται σαν μια ανοιχτή γυναίκεια
λεκάνη της άντρικης Κρήτης, που άκου-
μπάει στις προσβάσεις των Λευκών Όρέ-
ων (Μαδάρες) και φτάνει ως το λευκό
κύμα του Λιθουκού Πελάγου με συμμετρι-

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ εις την 6ην σελίδα)

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ εκ της 5ης σελίδος)

λειο της προκοπής παραμερίζοντας τους Συμβούλους που μετέτρεψαν τη Ρ.Ε.Σ. με τα άφθονα οικονομικά μέσα σε σχολείο δεύτερης και τρίτης κατηγορίας.

Ένας δέ και μοναδικός είναι ο τρόπος αυτός.

Νά εξομοιώσετε τη Ρ.Ε.Σ., όπως και έγινε ή σχετική εισήγηση από την πλειοψηφία του Πολυμελούς Συμβουλίου του Ίδρύματος, που τορπιλλίστηκε δυστυχώς από τον κ. Κυβερνητικό Έπιτροπον, καθ' έλα με το Ίεροδιδασκαλείο Βελλας, που είναι Έκκλησιαστικό σχολείο 100% επιτυχημένο και το οποίο λειτουργεί εδώ και 40 χρόνια σύμφωνα με ένα άρθρο του Α. Ν. 887 του 1937 θεσπισμένου για τη λειτουργία της Ριζ. Σχολής. Θα είναι έτσι ή Σχολή κομμένη και ραμμένη στα μέτρα του έμφύχου σπουδαστικού ύλικού, που ήθελε ο Γ. Ριζάρης για το σχολείο του. Όλα τα άλλα είναι άποτυχία, κατολισθησι, έκτροπή. Και κάτι άλλο, κ. Υπουργέ, πρέπει να σας υπομνησθή.

Τι νόημα έχει ή λειτουργία της Ανώτερης Ίερατικής Σχολής ή του Φροντιστηρίου στο χώρο του Ριζ. Ίδρύματος έπειτα από την 1572 του 1972 απόφαση του Σ.Ε., αλλά και από την 4819 απόφαση του Έφτελείου Αθηνών του 1975 οι όποιες διέλυσαν κάθε παρανόηση σχετικά με τη μία και μόνη Σχολή που πρέπει να λειτουργή από το κληροδότημα των Ριζάρηων με ώρισμένο αριθμό σπουδαστών και με τους περιορισμούς, όπως διαγράφονται από τις ρητές διατάξεις της διαθήκης και ούδεμία άλλη.

Σχετικά δέ με την απόδοση του Φροντιστηρίου κατά τη μακρόχρονη λειτουργία του στη Ρ.Ε.Σ. ούτε ο αριθμός των Ιερέων που έγηκε απ' αυτό είναι άκριβής, αλλά πολύ λιγότερος ούτε και ή ποιότητα αυτών είναι ή καλύτερη. Οι πιο πολλοί απ' αυτούς δυστυχώς ανακάλυψαν καταφύγιο το Φρονιστήριο, επειδή έρχταν όλες τις άλλες πόρτες κλειστές.

Πάμε τώρα στο γήπεδο των 18 στρεμ-

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ εις την 7ην σελίδα)

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ εκ της 5ης σελίδος)

κα άνοιχτά τα πλαϊνά της σε γωνιά με τον άξονα της κοίτης γύρω στις εκατόν τριάντα πέντε μοίρες, εκτός ενός σημείου στις Πόρτες, όπου το άνοιγμα είναι στα τρία μέτρα. Η έλη διαδρομή της, μία πορεία τεσσερεσίμισυ ώρες, από το Ξυλόσκαλο ως την Αγία Ρούμελη, γοητευτική, χαρούμενη με την τροπική μεσογειακή ολάττηση. Όμαλά τα πρανή της στο μεγαλύτερο διάστημα. Ξέφωτα που και που όπως του Αγίου Νικολάου, που ο ήλιος πεζογελάει με τα τρεχούμενα άφθονα νερά του Φαραγγιού. Μοιάζει πολύ με το φαράγγι της Ρεκάς στη Γκιώνα της Ρούμελης, όπως την ανεβαίνεις από τη Σεγδίτσα (Βίνιανη).

Άλλο πράγμα ο Βίκος από την Όξειά του Ζαγορίου. Κυριαρχεί εδώ το δέντρο. Μένεις άφωνος καθώς άντικρύζεις από ψηλά το άδυσσαλέο βάθος, που κάνουν οι απότομες, οι όρθόκοφτες, γωνίας 90 μοίρων πλαγιές, με το ύψος των 500 μέτρων κατά το Λαμπρίδη.

Και είναι τούτη ή κατανοητική πορεία από το Καπέσοβο ως το Βιτσικό, όπου ή κοίτη του Βίκου άνοίγεται προς το Πάπιγκο και την Άρτσιστα, λές πως το κάνει να διευκολύνει τα νερά του Βοϊδομάτη, για να κλείσει και πάλι τις λαγώνες στη Σπηλιώτισσα και τον Άγιο Μηνά, όπου ο τοκετός του νερού ξεχύνεται στον κάμπο της Γλυτονιάδιστας για να ένωθι ήρεμα με τον Αώο.

Τέχνο της υπερέψηλης Γκαμήλας (Τύμφης) ο Βίκος είναι χαρακτηριστικό άπομεινάρι τις οίδη ποιανού τεκτονικού διασητού σε τούτο το κομμάτι της Ήπειρωτικής Γής με την εικόνα μιας ασύλληπτης φρικίας στη φυσιογνωμία της, που στη δόξα των φυσικών αντιθέσεων, άπαλύνεται με το λουλουδιασμένο τριφύλλι σε τούτη την προχωρημένη φθινοπωρινή εποχή.

Ήυρίκαυστο καμίνι έλη ή περιοχή Βίτσα - Μονοδέντρι κ: Όξειά σε γεωλογικούς άπροσδιόριστους μετασχηματισμούς. Σε ξαφνιάζει ο όγκος των σχιστολιθικών πλακών απ' όπου έχουν εκκαμινευτή τόννοι απ' αυτές για τα διάφορα και τριόροφα άρχοντικά του Ζαγορίου.

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ εις την 10ην σελίδα)

μάτων, τὸ μεγάλο περιουσιακὸ στοιχείο τοῦ Ἰδρύματος.

Μᾶς εἶναι ἀδύνατο νὰ ἀντιληφθοῦμε, γιατί ἡ Πολιτεία μὲ τοὺς ἐκπροσώπους της, τὸν κ. Ὑπουργὸ τῶν Οἰκονομικῶν ὁγλ. καὶ τὸν κ. Ὑπουργὸ τῶν Δημοσίων Ἔργων, προσπαθεῖ νὰ μειώσῃ, νὰ ἐκμηδενίσῃ τὴν ἀξία τοῦ γηπέδου, πού ἀποτιμᾶται σὲ μερικὰ δισεκατομμύρια δραχμές.

Ὅπως σᾶς εἶναι γνωστὸ ἡ ἀρχικὴ ἔκτασις τοῦ γηπέδου αὐτοῦ ἦταν 29 στρέμματα.

Ἡ Πολιτεία γιὰ τὴ διάνοιξη τῆς ὁδοῦ Ριζάρη καὶ τῆς Λεωφ. Β. Κων)νου σὲ δυὸ περιόδους ἐπέτυχε νὰ ἀποσπᾶσῃ 11 στρέμματα ἀπὸ τὸ μεγάλο γήπεδο. Ἡ ἀφέλεια τῶν συμβούλων τῆς Ρ.Ε.Σ. τὴν ἐποχὴ ἐκείνη δὲν κατωχύρωσε τὴν καταβολὴ τοῦ νομίμου τιμήματος γιὰ τὰ στρέμματα αὐτά.

Ἡ Πολιτεία κωφεύοντας ἐπὶ πολλὰ χρόνια ἀπέστεργε νὰ ἀνταποκριθῇ στὴν ὀφειλὴ τῆς πρὸς τὸ Ἴδρυμα.

Ἡ ἀπόφασις ὅμως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας πού ἐκδόθηκε τελευταία ἀπέδωσε τὸ δίκαιο καὶ τὸ Δημόσιο ὀφείλει νὰ πληρώσῃ γιὰ τὸ πάρσιμο τῶν στρεμμάτων πού ἀναφέραμε.

Ἐπακολουθεῖ ἡ ἀπόφασις τῆς Πολιτείας νὰ ἐντάξῃ, ἀφοῦ ἐρῆ τὸν τρόπο, καὶ τὸ ὑπόλοιπο γήπεδο τῶν 18 στρεμμάτων στὸ χῶρο πού τὸν προορίζει νὰ τὸν μετασιώσῃ σὲ Πνευματικὸ κέντρο.

Δικαίωμα τῆς Πολιτείας νὰ κάνη αὐτὸ πού νομίζει σωστὸ. Οἱ Ἠπειρωτῆτες δὲν ἔχουν καμμία ἀντίρρηση. Ὅρος ὡστόσο ἀπαράβατος τὸ ἰδιόκτητο γήπεδο τοῦ Ἰδρύματος νὰ πληρωθῇ στὴν πραγματικὴ του ἀξία. Πῶς καὶ γιατί οἱ ἀρμόδιοι Ὑπουργοὶ θάβληχαν νὰ ἐκμηδενίσουν τὴν ἀξία του μὲ διατάγματα καὶ νόμους χωρὶς θεμελίωσις, ἡμεῖς δὲ μπορούμε νὰ τὸ καταλάβουμε.

Κύριοι Ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῶν Δημοσίων Ἔργων,

Γιατί τόσο ἀντιηπειρωτικὸ μένος; Γιατί τόσο κατατρεγμός; Αὐτὸ εἶναι τὸ εὐχαριστῶ τῆς Πολιτείας γιὰ τοὺς εὐεργέτες τῆς Ἠπείρου πού ἔχουν πλημμυρίσει τὸ ἄστυ μὲ τὰ ἀθάνατα μνημεῖα τους; Ἀπὸ τὴν ἀξιοποίηση αὐτοῦ τοῦ γηπέδου καὶ μὲ τὴν συμπαράστασις τοῦ Ν. 455) 1976 ἔ-

μεῖς περιμένουμε νὰ ξαναδώσουμε ζωὴ στὰ ξακουσμένα Ζαγοροχώρια, πού πᾶνε νὰ ἐξαλειφθοῦν ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς Ἑλλαδικῆς γῆς.

Ἐνα μεγάλο Βιοτεχνικὸ Κέντρο εἶναι ἡ ἐπιδίωξίς μας στὴ γενέτειρα τῶν Ριζάρηδων, κατὰ πῶς τὸ εἶχε ὀραματισθεῖ μὲ τὸν Κωδικελλό του λίγο πρωτοῦ νὰ πεθάνῃ ὁ Γ. Ριζάρης.

Τὰ πολιτιστικὰ μας μνημεῖα μὲ τὴν ἀνυπολόγιστη ἀξία τους ἐπιδιώκουμε νὰ περισώσουμε ἀπὸ βέθαιο ἀφανισμό.

Τὴν Πολιτεία θέλουμε νὰ διευκολύνουμε στὴν ἐπενδυτικὴ τῆς προσπάθεια. Πασχίζουμε νὰ φκιάσουμε κάτι στὸν τόπο μας μὲ τὰ δικά μας μέσα.

Καὶ αὐτά, θέλετε στὴν Ἡπειρὸν τὴν χώρα τῶν θυσιῶν, νὰ μᾶς στερήσετε μὲ φόρμουλες παράλογες καὶ ἀδικες;

Μὴ μᾶς ἐξωθεῖτε σὲ ἐνέργειες καὶ ἀντιδράσεις πού δὲ θὰ φέρουμε ἡμεῖς τὴν εὐθύνη τους καὶ μάλιστα σὲ παραμονὲς ἐκλογῶν. Μὴ μᾶς καταπονεῖτε μὲ δικαστικούς ἀγῶνες καὶ δαπάνες πού θὰ εἶναι ἀλλοῦ ἐπωφελέστερες.

Ζητοῦμε τὸ μεγάλο ἐπίμαχο θέμα νὰ λυθῇ μὲ καλὴ συνεννόησις καὶ ζητοῦμε ἀκόμα νὰ μᾶς βοηθήσετε νὰ ἀξιοποιήσουμε ἔτσι τοὺς πόρους τοῦ μεγάλου κληροδοτήματος, ὥστε πραγματικὰ νὰ πιάσουν καὶ νὰ ἀποδώσουν ἐκεῖ ὅπου τὸ ἤθελαν οἱ μεγάλοι ἐθνικοὶ εὐεργέτες Μάνθος καὶ Γεώργιος Ριζάρης.

Μὲ τιμὴ

Ὁ Πρόεδρος

ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
ΣΤΑΘ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ

Τιμητικὴ στήλη εἰσφορῶν Πνευματικῆς Στέγης

Ἡ Δίς Ἀντιγόνη Παπακώστα (συμβολαιογράφος εἰς μνήμην τοῦ πατρὸς τῆς συγγραφέως τῶν «Ἠπειρωτικῶν καὶ Ἀθαμανικῶν» ἀειμνήστου Νικολάου Παπακώστα Δρ. 1.000
Ἡ Κα Ἐρρικέττη Ἰωαννίδου, Πολιτ. Μηχανικὸς εἰς μνήμην τῶν ἀειμνήστων Ἀνδρονίκης καὶ Πέτρου Βιτω-

λιάνου Δρ. 1.000
 Ὁ πρεσβευτὴς κ. Γεώργ. Καλούτσης
 ὑπὲρ τῆς Πνευματικῆς Στέγης 1.500
 ὡς συνδρομὴν τοῦ Δελτίου Δρ. 500
 Ὁ συνταξιούχος ἐξ Ἰωαννίνων κ. Γε-
 ώργ. Σταμάτης Δρ. 500
 Ὁ κ. Ἀχιλλεὺς Σκούρτης Πρόεδρος
 τοῦ Συλλόγου Τρίκκης Δρ. 1.000
 Ὁ κ. Κων. Αναγνωστόπουλος Δρ. 1.000
 Ὁ κ. Σπυρίδων Πούλιος Δρ. 1.000
 Ὁ ἐπίτιμος Γενικὸς Διευθυντὴς Προ-
 εδρίας κ. Ἰωάν. Μπέττος Δρ. 3.000
 Ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Στρατοῦ Στρατηγὸς
 κ. Ἀγαμέμνων Γκράτζιος Δρ. 2.000
 Ὁ Φαρμακοποιὸς κ. Κων. Ζέρβας Δρ. 1.000
 Ὁ κ. Δημ. Κων. Ἐξάρχου Δρ. 1.000
 Ὁ Γυμνασιάρχης κ. Σπ. Γσακαλώτος 500
 Ὁ κ. Φώτης Νικόπουλος ὁ δόσιον 1.000
 Ὁ ἐπιχειρηματίας κ. Ἀπ. Τσίτσης 1.000
 Ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ.
 Πέτρος Κόκκορος Δρ. 5.000
 Ἡ Κυρία Ἑλένη Γ. Μιχαηλίδη εἰς
 μνήμην τοῦ ἀειμνήστου Μεγάλου
 Ἐυεργέτου τῆς Ἡπείρου Καθηγη-
 τοῦ Γεωργίου Μιχαηλίδη Δρ. 5.000
 Ὁ Ταξίαρχος ἐ.ἀ. κ. Λάμπρος Πα-
 παγεωργίου Δρ. 1.500
 Ἡ ζωγράφος κ. Ἀρτεμὶς Μανέκα ἐξ
 Ἰωαννίνων Δρ. 1.000
 Ὁ Πολιτ. Μηχανικὸς κ. Ἀλέξ. Ἀθα-
 νασούλας Δρ. 1.500
 Ἡ κυρία Ἐλευθερία καὶ ὁ κ. Θωμᾶς
 Καζαμιάς Πολιτικὸς Μηχανικὸς εἰς
 μνήμην τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάν. Κα-
 λογερά ἐπὶ τῇ συμπληρώσει εἰκοσα-
 ετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου του Δρ. 1.000
 Ὁ Ἐκπαιδευτικὸς κ. Θωμ. Δέρβος εἰς
 μνήμην τῶν ἀειμνήστων Γονέων του
 Κωνσταντίνου καὶ Καλυψῆος Δρ. 2.000
 Ὁ Ἰατρὸς κ. Παναγ. Γιωδάννης ἐξ
 Ἰωαννίνων Δρ. 1.000
 Ὁ κ. Ἀναστ. Τρίμητης Ἐπιχειρημα-
 τίας Δρ. 2.000
 Ὁ Ἐπιχειρηματίας κ. Δημ. Ἀθ. Τσε-
 κούρας Δρ. 3.000
 Ὁ Ἐπίτιμος Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουρ-
 γείου Γεωργίας κ. Θεοφ. Κολιό-
 πουλος Δρ. 1.000
 Ὁ συνταξιούχος Τραπεζικὸς κ. Νικηφ.
 Δρόσος εἰς μνήμην τοῦ ἀειμνήστου
 πατρὸς του Γεωργ. Δρόσου Δρ. 1.000
 Ὁ κ. Ἰωακείμ Παπαδόπουλος ἐκ Κο-

σιοδίτσης Βορ. Ἡπείρου Δρ. 1.000
 Ὁ Ὑποστράτηγος καὶ ἡ Κυρία Κων.
 Μπαμπούλου εἰς μνήμην τῆς προσ-
 φιλοῦς των Μητρὸς καὶ Μάμμης Βα-
 σιλικῆς Κ. Ταμδακοπούλου Δρ. 5.000
 Ἡ «Χάρης Νικ. Γύρας» Α.Ε. Δρ. 10.000
 Μέσον τῆς «Ἐστίας» ὁ κ. καὶ ἡ κυρία
 Κώστα Ροδοκανάκη εἰς μνήμην τῆς
 Εὐγενίας Ἀβέρωφ Δρ. 2.000
 Μέσω τῆς «Ἐστίας» αἱ Κυρία: Ὀλυ-
 μπιάς καὶ Θάλεια Β. Μιχαηλίδου
 εἰς μνήμην τοῦ ἀειμνήστου Καθηγη-
 τοῦ Γεωργίου Μιχαηλίδου Δρ. 5.000
 Ὁ Ἐπίτιμος Γυμνασιάρχης κ. Νικ.
 Παπασωτηρίου νέαν γενναίαν εἰσ-
 φοράν του Δρ. 5.000
 Ἡ Κυρία Μαρία Β. Μεγγλίδου τὸ γέ-
 νος Βουλοδήμου ἐκ Καπεσόδου νέ-
 αν εἰσφοράν τῆς εἰς μνήμην τοῦ ἀ-
 ειμνήστου συζύγου τῆς Βασιλείου
 Μεγγλίδου Δρ. 10.000
 Ἡ Κυρία Παρὴ Βασιλειάδου, Πρόε-
 δρος τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ Ἁγίου
 Γεωργίου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων Δρ. 1.000

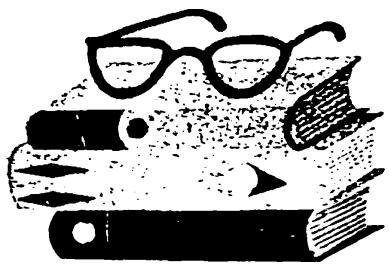
Σύνολον Δρχ. 80.500

Ἕνας Πausanias ἔφθασε

Ἐφθασε, δωρεὰ τοῦ Εὐεργέτου τῆς Ἐ-
 ταιρείας Κυρίου Ἀλεξάνδρου Καλοῦδη, ἕ-
 νας ἀνεκτίμητος Πausanias εἰς τὴν Βι-
 βλιοθήκην τῆς.

Ἡ ἀκριθὴς ταυτότης τοῦ ταξιδιωτοῦ,
 ποῦ μᾶς ἔρχεται ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ χρό-
 νου (1613) — χαρὰ καὶ καλοδεχούμενο
 δῶρο τῶν Βιβλιοφίλων — εἶναι:

Πausanias
 τῆς Ἑλλάδος Περιήγησις
 HOC EST
 PAVSANIAE ACCURATA
 GRAECIAE DESCRIPTIO, QVA
 LECTOR CEV MANV PER EAM
 REGIONEM CIRCVMDV
 CITUR
 GVILIELMO XYLANDRO
 AVGVSTANO DILIGEN
 HANOVIAE
 TYPIS WECHELIANIS,
 APUDHAEREDES
 CLAVDII MARNII
 MDCXIII



**ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ**

Βιβλία που λάβαμε:

«Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ»

Ο βετεράνος δημοσιογράφος κ. Χριστόφορος Σακελλάριος έδωρησε σε δύο δεμένους τόμους την υπ' αὐτοῦ ἐκδομένην «Φωνήν τοῦ Πωγωνίου» πού ἀντικατοπτρίζει τήν κοινωνική ζωή καί τήν ἱστορία τῆς ἡπειρωτικῆς αὐτῆς ἐπαρχίας.

Ὁ Α' τόμος, Περίοδος 336—615, ἀναφέρεται στή ἔτη 1952—1960.

Ὁ Β' τόμος, Περίοδος Β' 616—927, ἀναφέρεται στή ἔτη 1961—1970.

«ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ»

Ὁ κ. Κων. Ἐξαρχος, Σύμβουλος τῆς Ἐταιρείας, ἐδωρησε εἰς τήν Βιβλιοθήκην τῆς σειράς τόμων τοῦ φιλολογικοῦ Περιοδικοῦ «Παρνασσός».

Ὁ κ. Ματθαῖος Βαλκώνης ἀπό τὸ Δελφινάκι Πωγωνίου ἐδωρησε στή Βιβλιοθήκην πού δὲν ἔχουν ἀκόμα καταμετρηθῆ.

«ΤΟ ΒΗΜΑ» 1949—1977

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἠπειρωτικῆς Ἐταιρείας κ. Ἀλέξ. Χ. Μαρμύπουλος ἐδωρησε εἰς τήν Βιβλιοθήκην τῆς Ἐταιρείας σειρά τοῦ «Βήματος» τῶν ἐτῶν 1949—1977.

ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

—Δωδώνη. Ἐπιστημονική ἐπετηρὶς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων: Τόμος πρῶτος (Ἰωάννινα 1972), τόμος δεύτερος (Ἰωάννινα 1973), τόμος τρίτος (Ἰωάννινα 1974), τόμος τέταρτος (Ἰωάννινα 1975), τόμος πέμπτος (Ἰωάννινα 1976).

—Γλυκερίας Πρωτοπαπᾶ - Μπουμπουλίδου: Πεζογραφικά κείμενα τοῦ πολέμου

καί τῆς κατοχῆς. Ἰωάννινα 1974. (Δωδώνη: Παράρτημα ἀρ. 1).

—Θεοφίλου Α. Βεῖκου: Μαθηματικές Ἀντινομίες τοῦ Κάντ καί σύγχρονη ἐπιστήμη. Ἰωάννινα 1974. (Δωδώνη: Παράρτημα ἀρ. 2).

—Γεωργίου Σ. Πλουμίδη: Οἱ Βενετοκρατούμενες Ἑλληνικὲς χῶρες μεταξὺ τοῦ δευτέρου καί τοῦ τρίτου Τουρκοβενετικοῦ πολέμου (1503—1537). Ἰωάννινα 1974. (Δωδώνη: Παράρτημα ἀρ. 4).

—Ἰω. Σ. Καμπίτση: Μιννάδες καί προτιδές. Τὰ μυθολογικά δεδομένα. Ἰωάννινα 1975. (Δωδώνη: Παράρτημα ἀρ. 3).

—Α. G. KATSOYSIS: LINGUISTIC AND STYLISTIC CHARACTERIZATION TRAGEDY AND MENANDER. Ἰωάννινα 1975. (Δωδώνη: Παράρτημα ἀρ. 5).

—Σπ. Κυριαζοπούλου: Λόγος καί ἦθος. Φιλοσοφία τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πνεύματος. Ἰωάννινα 1976. (Δωδώνη: Παράρτημα ἀρ. 6).

ΑΠΟ ΤΗΝ Κων ΑΓΑΘΗΝ - ΝΟΤΙΔΟΥ:

—Ἀγatheῆς Νοτίδου - Δρίτσου: Στὸ περιθώριο τῆς Ἱστορίας: (Διηγήματα), Ἀθήναι 1977.

ΑΠΟ ΤΟΝ Κων ΧΡΗΣΤΟΝ ΠΕΤΡΟΥ:

—Χρήστου Πέτρου: Εἰκόνες ἀπὸ δύο κόσμων. Χαλκίδα 1973.

ΑΠΟ ΤΟΝ Κων ΑΝ. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΝ:

—Ἀνδρέα Ἡλία Μιχαλοπούλου (Μακρινιώτη): Κείμενα, τόποι, Μορφές. Ἀθήναι 1977.

ΑΠΟ ΤΗΝ Κων Τ. ΜΟΝΤΑΝΟΥ:

—Τόττα Μοντάνου: Φλάμπουρα καί Μπαϊράκια. Ἀθήναι 1972.

—Τῆς ἰδίας: Ἀπουσίες. Ἀθήνα 1974.

ΑΠΟ ΤΗΝ Κων ΑΝΤΙΓ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ:

—Νικολ. Χ. Παπακώστα: Ἠπειρωτικά. Ἀθήναι 1967.

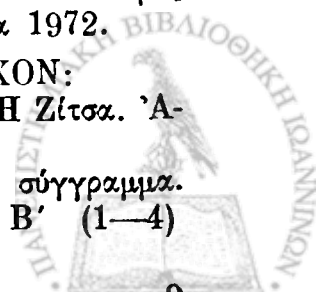
ΑΠΟ ΤΟΝ κ. ΒΑΣΙΛΗ ΚΡΑΨΙΤΗ:

—Βασίλη Κραψίτη: Θεσπρωτικά. Τόμος 1ος — Τόμος 2ος. Ἀθήνα 1972.

ΑΠΟ ΤΟΝ κ. ΚΩΝ. ΕΞΑΡΧΟΝ:

—Βασιλείου Κ. Οικονόμου: Ἡ Ζίτσα. Ἀθήναι 1969.

—Παρνασσός. Περιοδικὸν σύγγραμμα. Περίοδος Δευτέρα. Τόμος Β' (1—4)



— Τόμος Γ' (1—4) — Τόμος Δ' (1—4) — Τόμος Ε' (1—4) — Τόμος ΣΤ' (1—4) — Τόμος Ζ' (1—4) — Τόμος Η' (1—4) — Τόμος Θ' (1—4) — Τόμος Ι' (1—4) — Τόμος ΙΑ' (1—3) — Τόμος ΙΕ' (άρ. 2 του 1973).

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΩΣΤΑΝ Π. ΛΑΖΑΡΙΔΗΝ:

—Κώστα Π. Λαζαρίδη: Τὰ «Κοινὰ Μεζάτια» στὸ Ζαγόρι. (Αὐθεντικὰ καὶ Βασιλικά δασίματα) 23ον διδλόν τῆς Μικρῆς Ζαγορίσιας Βιβλιοθήκης. Γιάννινα 1977.

Στοὺς εὐγενεῖς δωρητὰς ἡ Ἑταιρεία ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνη τῆς καὶ αὐτῆς τῆς νεολαίας πρὸς τὴν φιλομάθεια θὰ ὀδηγήσῃ στὸ μελλοντικὸ Ἀναγνωστήριό τῆς, αὐτὸ πρὸς πασχίζομε ἐμεῖς οἱ παλαιότεροι νὰ τῆς χαρίσωμε.

πελ. οἰκ.

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ἀπὸ τὴν 6ην σελίδα)

Μουσεῖο Βρέβλη

Ποιὸς ἤξερε τὸ ἄσημο καὶ ἀθέατο, δροσίστου καὶ καταπράσινο ὠστόσο πίσω ἀπὸ τὸ λόφο τῆς Καστρίτσας, χωριὸ Μουζακαίου;

Ἔρχεται καὶ αὐτὸ στὸ προσκήνιο τοῦ ἐνδιαφέροντος χάρις στὴν πνευματικὴ παρουσία τοῦ Γλύπτη - καλλιτέχνη Παύλου Βρέλλη, πρὸς ἔγκραταστήσει ἐδῶ τὸ ἐργαστήρι τοῦ καὶ τὸ Μουσεῖο τοῦ.

Καὶ μὰς ὀδηγοῦν τὰ δῆματα στὸν Μουσειακὸ χῶρο, ὅπου τὰ κέρνινα ὁμοιώματα συνθέτουν μιὰ ὑπέβλητικὴ σκητὴ τοῦ κρυφοῦ Σκολεῖοῦ μὲ τὸ Δάσκαλο καὶ τοὺς Μαθητὰς καὶ ἄλλοῦ ἑναῖς χορὸς γνωστῶν ἡπειρωτικῶν φυσιογνωμιῶν ἀπελθόντων καὶ παρόντων ἀκόμα στὴ ζωὴ, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σπυρ. Βλάχου, τοῦ Εὐριπίδου Σούρλα, τοῦ Εὐαγγ. Χαυδάνου, τοῦ Βασίλ. Βέλλα, τοῦ Κων. Παληοῦ, τοῦ Βασίλη Χρήστου.

Μιὰ μικρογραφία Τισσῶν μὲ ἔργα ἀπαράμιλλης τέχνης, χωρὶς εἰδικὸ κλιματισμὸ — εἶναι τὸ μυστικὸ τοῦ Καλλιτέχνη — πρὸς πολλὰ μὰς ἔδωκε καὶ πρὸς πολλὰ μὰς ὑπόσχεται στὸν πνευματικὸ χῶρο τῆς Ἠπείρου. Καὶ εἶναι τόσο οἱ Ἠπειρώτες

τῆς Ἱστορίας πρὸς δὲν θὰ τοὺς χωρέσει τὸ Μουσεῖο Βρέλλη, δὲν θὰ τοὺς χωρέσει ὁλος ὁ κοινοτικὸς χῶρος τῶν Μουζακαίων!

Χρειαζέται ὑλικὴ βοήθεια τὸ μεγάλο ταλέντο τοῦ Παύλου Βρέλλη νὰ μὰς ὀδηγήσει σ' ἕνα φανταστικὸ κόσμιο ζωντανῆς ἀναπαραστάσεως τῆς Ἠπειρωτικῆς Ἱστορίας μὲ ὅλα τὰ συνακόλουθα μιὰς πολιτιστικῆς καὶ μορφωτικῆς προβολῆς τῆς στὸ καλλιτεχνικὸ πεδίο.

Πόβλα: τὸ ἀκραῖο χωριὸ τῶν Ἑλληνοσθβανικῶν συνόρων

Σαράντα πέντε χρόνια μὰς ἀπασχολεῖ ὁ Ἠπειρωτικὸς χῶρος. Δέκα πέντε χρόνια τὸν τριγυρίζομε ἀπὸ τὸ Συράκο καὶ τὸ Μέτσοβο ὡς τὴν Πάργα, καὶ ἀπὸ τὴν Κόνιτσα ὡς τὴς ἐκβολῆστων ποταμῶν τῆς Λούρου καὶ Ἀράχθου, στὸν Ἀμβρακικό. Καὶ κάθε φορὰ ἀνακαλύπτομε καινούργια Ἠπειρο!

Τὸ γοητευτικώτερο κομμάτι τῆς ἡ Θεσπρωτῆ, ἡ «Θεσπρωτὶς» «περιρροισμένη» ἀπὸ τὰ ποτάμια τῆς, γλιδὴ τῆς Γῆς, μὲ τοὺς συνεχεῖς καὶ ἀδιάλειπτους δρόμους γλυκεῖα ὄψη τῆς δυσχείμερης καὶ κακοτράχαλης Ἠπείρου. Δὲν τὴν χορταίνει στὴν ἀπεραντωσύνη τῆς. Μῆλο τῆς Ἐριδος τῶν ἀρχαίων Ἠπειρωτικῶν φύλων μὰ καὶ στόχος τῶν Ἑλλαδικῶν ἀποικιστῶν τῆς Κορινθίων, Ἠλείων, πρὸς ἔχτισαν ἐδῶ τὰ ἐνδοξα πολίσματα τοὺς.

Ἡ διαδρομὴ ἀπὸ Φιλιάτες πρὸς Σίδερη καὶ Φανερωμένη, καὶ Γηρομέρι, ὅπου στὴς ἐδαφικὲς πτυχώσεις παραδοσιακά, παλιὰ σπῆτια νοικοκυραίων ξεπροβάλλουν μέσα ἀπὸ καταπράσινα ἀμφιπέσεις καὶ ἱστορῶν τοὺς γόους αὐτῆς τῆς μαρτυρικῆς Γῆς, ὅπου δυνάστες καὶ δυναστευόμενοι ἔζησαν σ' ἕνα ἀκήρυκτο πόλεμο αἰώνων. Εἶναι ἀφορμὴ ἀνασπλήσεων. Ἔχουμε φτάσει πρὸς τὴν Πόβλα χτισμένη πάνω σ' ἕνα ματτὸ τοῦ ἐδάφους. Στοιλισμένη ἡ Πόβλα μὲ τὴς καινούργιες Ἐκκλησίαις, δωρήματα τοῦ Εὐεργέτη Τσίγκου, σουλουπιώνεται καὶ συμμαζεύει τοὺς ἐρειπιῶνες τῆς καὶ βλέπει τὰ τέκνα τῆς νὰ χτίζουν καινούργια σπῆτια. Γευόμαστε τὸ νόστιμο φομιστόρι στὸ καφεναδάκι μὲ τὸ τσίπουρο καὶ τὴ σχιστὴ ζαχαρωμένη ντομάτα, γιὰ νὰ κα-

ταλύσωμε στο πατρικό του Θανάση και Γιώργη Κούνδουρου, όπου αποσώνεται το πλούσιο μπρέκφαστ των συνόρων. Νότια και βορειοδυτικά τα παρατήρια των συνόρων. Και πέρα κείθε, πίσω από τα βουνά άθέατα το Σμίνετσι, το Καρόκι, ή Γρηάσδανη. Πίσω από τους πραιτωριανούς στον κατάφραχτο χώρο των πατέρων μας, που μόνο τα αγριογούρουνα μπαينوδαίνουν ανεμπόδιστα αλλά και οι πηγές του ποταμού Πόδλα, που αδιάφορος μπρός στα έδαφικά όρια ξεκινάει από δω για να συνεχίσει την πορεία του ως τον Πηλώδη λιμένα, ως το Βουθρωτό. Φορτισμένοι από συγκίνηση ζηλεύουμε τη ζωή των πουλιών και των μελισσών, που δεν έχουν ανάγκη από τα ανθρώπινα διαβατήρια για να δρασκελίσουν τους αιθέρες. Και να στην ήλιόλουστη πλαγιά γκριμπούρια μελισσών, από όπου γεύομαστε το μέλι. Και γιατί όχι;

Αν επιστρατέψωμε στοιχειώδεις γνώσεις της μελισσολογίας και μελισσοκομίας, ή μέλισσα μεταφέρει καθημερινά τη μικρή ζωή της ως 15—20 χιλιόμετρα πέρα από την κυψέλη της. Όστε τουτό το μέλι έρχεται κι από τον μοσχοβολημένο και λουλουδιασμένο τόπο των πατέρων μας, σε μια γεύση γλυκειάς νοσταλγίας.

Παραμυθιά: στο θυσιαστήριο μιάς κακουργίας

Δέκα έπτά και δέκα όχτώ του Σεπτέμβρη πάλι στην Ήπειρο καλεσμένοι των «Φίλων του Σουλίου» στα έγκαίνια του έξωραϊσμένου Μαυσωλείου των 49 προκρίτων της, που έπεσαν στις 29 Σεπτέμβρη 1943, στη Δέηση υπέρ των ψυχών τους. Σφαίρες άξονικές θέρισαν τους πολίτες ακόμα δυό και τρεις από την ίδια οικογένεια. Και να σκεφθεί κανείς πως το καρτέρι το έτοιμασαν και ώδήγησαν τις σφαίρες Τουρκοσαάμηδες φωμοπάτες του Τόπου, έγθροι των ίδιων αδελφών τους θύτες και θύματα οι ίδιοι, παίγνιο στής Μοίρας το χέρι, υπεύθυνο της όδύνης της Θεσπρωτίας με την άλόγιστη πίστη τους στο άστέρι του Αζονα.

Μιά σιγαλινή βροχή, φθινοπωρινά δάκρυα από τα νέφη που ζώνουν τις κορυ-

φές του Κορύλα ποτίζει τους διψασμένους τάφους, βρέχει το προσευχητάρι του Ποιμένα της Παραμυθιάς Τίτου και τα δάφνινα στεφάνια άκουμπούν την ελλάδειά μας μπρός στη θυσία τους στην επιτύμβια στήλη, όπου αναγράφονται τα όνόματά τους και γίνεται το έτήσιο προσκλητήριο.

Κι έπειτα το νεκρόδειπνο, ή μακαριά, στην αίθουσα της Μητροπόλεως. Έδω οι πολιτικές και στρατιωτικές άρχές, τα άδελφά Σωματεία, ή Έταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών, ο Σκουφάς της Άρτας, ο Δήμαρχος Παραμυθιάς, ή ΥΠΗ Μερραρχία άσπίδα της Ήπείρου, ή Άνωτέρα Διοίκηση Χωροφυλακής και ο ξεναγός κι όργανωτής Πρόεδρος των Φίλων του Σουλίου Βασ. Κραψίτης.

Κασώπη και Ζάλογγο Έπαρξη στο Ίόνιο

Οι έδαφικές εξάρσεις στάθηκαν κατά την μακρόχρονη πορεία της ανθρώπινης ιστορίας ιδανικοί τόποι βολής, αλλά και άμυνας.

Τα κροκαλοπαγή φρούδια του βουνού του Ζαλόγγου σκεπάζουν προστατευτικά την Καμαρίνα. Κι' ανεβαίνω για δεύτερη φορά τούτη την άκρόπολη, που έχει κάτωθι της τον εύλογημένο κάμπο με παρυφές τα γαλανά νερά του Ίονίου και τη μαγευτική Χερσόνησο. Και νοιώθει σωματικά και ψυχικά ελεύθερος όποιος πατεί στα ψηλώματα κι έχει γύρωθι του ύποταγμένο τον όρίζοντα με τον κόσμο που περικλείνει.

Μπρός είναι τα στήθη, ή Τόλμη και το Θάρρος, πίσω ένεδρεύει ο Φόβος.

Το ένστικτο της αυτόσυντηρήσεως όδηγεί τα ζούδια στις λόγμες, στις σπηλιές. Το ίδιο ένστικτο ώδήγησε τους Κασσωπαίους σ' αυτό το άπροσπέλαστο σημείο, ύψόμετρο 550—620 μ. το όροπέδιο κάτω από τις δυό ψηλές κορφές μιά με το όνομα Άνεμόμυλος ύψóm. 682 μ. κι' άλλη με το όνομα Κοιτέτι ύψóm. 748 μ. Και είναι σημαντικό ότι και το πελασγικό όνομα Κοιτέτι ύποσημαίνει την πολιτεία που ίδρυσαν εκεί οι Κασσωπιαίοι, την Κασσω-

πη, τὸ Κοιτέτι τους, τὴν κολίτη τοῦ πολιτισμοῦ τους.

Ὁ Σωτήρ. Δάκαρης ἔχει φέρει στὸ φῶς τοῦτα τὰ ἐνδοξα ἐρείπια τὸ Ὠδεῖο, τὸ Θέατρο τὸ Πρυτανεῖο, τὸ Βασιλόσπιτο, τὸ ἐκπληκτικὸ Ἴπποδάμειο ρυμοτομικὸ τῆς σχέδιο σὲ μιὰ ἔκταση 300 στρεμμάτων, ὅπου ἀσφαλεῖς ἐπὶ αἰῶνες ἔζησαν 9—12.000 ψυχές. Ὁ ἴδιος μᾶς δίνει καὶ τὴν πρώτη τοπογραφικὴ καὶ ἱστορικὴ καταγραφή.

Τὸ ἴδιο ἐνστικτο ὁδηγεῖ, ὕστερα ἀπὸ αἰῶνες, σὲ τοῦτον τὸν ἀπροσπέλαστο χῶρο, τὴν Κασσώπη καὶ τὸ Ζάλογγο, τὰ γυναικόπαιδα τοῦ Σουλίου (1803) νὰ θροῦν τὴ σωτηρία τους. Καὶ χορεύεται ἐδῶ ὁ χορὸς τοῦ Θανάτου καὶ τῆς Ἀθανασίας.

Ἡ ἱστορικὴ μνήμη διέσωσε τὸ πῆδημα τῶν Σουλιωτισσῶν στὸ θανατερὸ γκρεμῶ. Ἡ σιγή τῆς Ἱστορίας καλύπτει ἂν στὸ θρίαμβό τοῦ Λιμνίου Παύλου τὸ ἀνθρώπινο κοπάδι τῆς Ἡπειρωτικῆς γενοκτονίας εἶχε καὶ τοὺς δύσμοιρους Κασσωπαίους τούτης τῆς ὁμορφῆς ἄλλοτε Πολιτείας.

Οἰκουροί, ἐστιοῦχοι δαίμονες τοῦ τόπου—Πρόσωπα καὶ συναντήσεις

Κέντρα ἐλξῆως σήμερα καὶ χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα ἀποτυπώσεως τῆς Πνευματικῆς Φυσιογνωμίας τῆς Ἡπείρου εἶναι ἡ πολήμορφη δράση τῆς Ἑταιρείας Ἡπειρωτικῶν Μελετῶν, τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἰωαννίνων μὲ τίς Ἐπετηρίδες του, ἡ «Ἡπειρωτικὴ Ἔστια» —25 χρόνια συνεχῆς ἐκδόσι, — μὲ τοὺς Δημοσθένην Κόκκινον, Ἀρτένη Γεροντικὸν, Τάκη Σιωμόπουλον, Ἰωάν. Θεοχάρη, Διον. Φωτόπουλον, τὸ νεοσύστατον Ἰδρυμα Βορειοηπειρωτικῶν Ἐρευνῶν, πού σὲ τόσο λίγο χρόνον ἔκαμε τόσα πολλὰ μὲ Πρόεδρον τὸν Ξενοφ. Κοντούρη, ἡ Στέγη Γραμμάτων μὲ τὸν Τάκη Σιωμόπουλον καὶ τὴν Ἀρτεμὴ Μανέκα καὶ τόσους ἀξιους συνεργάτας τους.

Ἀλλὰ καὶ τὰ σποραδικὰ στοιχεῖα, τὰ καλὰ στοιχεῖα, οἱ φύλακες οἰκουροὶ τοῦ τόπου πού μένου ἀπαρασάλευτοι, σ' αὐτὸν καὶ θροῦν καὶ κινουῦνται δημιουργικὰ

καὶ μᾶς στέλλουν τὰ μηνύματά τους σὲ βιβλία ἱστοριογραφικά.

Ὁ Κώστας Λαζαρίδης στὴ στέγη τῆς Ἡπείρου, τὸ Κουκούλι τοῦ Ζαγορίου. Ἐσχατος ὄφις τοῦ Τόπου, πού δὲν ἐννοεῖ νὰ τὸ κουνήσει ἀπὸ τὰ ἐρείπια τοῦ Ζαγορίου.

Πλέκει ἐκεῖ τὸν ἴσθμὸν τοῦ χρόνου — 23 βιβλία τῆς «Μικρῆς, ὅπως τὴ λέει, Ζαγορσιακῆς Βιβλιοθήκης — πού ἀνιστορεῖ σ' αὐτὰ τὴ ζωὴ τῶν πατέρων καὶ τὴν παλιὰ δόξα σ' αὐτὸν τὸν Μυστρά τοῦ Βορρᾶ.

Ἄλλοι δασκάλοι σὰν αὐτὸν κάνουν τὴν σύνταξή τους βιβλιάρια καταθέσεων. Ἐκεῖνος τὴν κάνει βιβλιάρια γιὰ τὸ «φωτισμὸ τοῦ Γένους».

Σεμνὸς καὶ ἀνεκτίμητος, ἀληθινὸ κεφάλαιο τοῦ τόπου. Κέρας τῆς Ζαγορσιακῆς Ἀριστείας, πού σκορπᾷ ἀπειδῶλευτα τὰ δῶρα τῆς φιλέρευνης δραστηριότητάς του.

«Καλὸ στοιχεῖο» τῆς Θεσπρωτίας καὶ ὁ ἄλλος ὀγδοντάρης δάσκαλος ὁ Σπύρος Μουσελίμης ἐγκατεστημένος στὸν πύργον τοῦ τῆς Παραμυθιάς, ἀπέναντι ἀπὸ τὰ ἐρείπια τῶν Προναίων, κάτω ἀπὸ τὸ προστατευτικὸ φρύδι τοῦ γηραιοῦ Κουρίλα.

Βραβευμένος ἀπὸ τὸ 1926 γιὰ τὴ συναγωγή τῶν πατρικῶν παραδόσεων. Ἐπιμελητῆς ἀρχαιοτήτων. Πεζοπόρος. Ἀφηγητῆς καὶ ἐρμηνευτῆς τῶν κατημῶν τῆς Θεσπρωτίας. Καὶ τί δὲν ἔγραψε ὁ Σπύρος Μουσελίμης. Δυὸ μελέτες του γύρω ἀπὸ τὸ Σούλι πήραν τὸ «Καλοῦδαῖο Βραβεῖο» τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑταιρείας.

Ἄξια τιμήθηκε ἀπὸ τὴν «Ἐνωσὴ Ζαγορισίων» ὁ Κώστας Λαζαρίδης μὲ τὴν Φρόσω Ἰωαννίδου. Ἄξια θὰ τιμηθῆ ἀπὸ τοὺς «Φίλους τοῦ Σουλίου» ὁ ὑπεράξιος Σπύρος Μουσελίμης.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνο αὐτοὶ οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι τῆς σημερινῆς Ἡπείρου, ὅπως ἡ σκιαγράφηση ἐπανεφέρει στὴ μνήμη τῶν ἐπιζώντων. Ἡ χορεία τους εἶναι ἀτέλειωτη. Ἐκεῖνοι, πού δὲν συνάντησα εἶναι πολὺ περισσότεροι. Ὁ Καθηγητῆς Πέτρος Κόκκορος, ὁ δάσκαλος Γεωργούλας, ὁ Ματθαῖος Βαλκίωνης στὸ Δελτινάκι, ὁ Χριστόφορος Σακελλάριος ἐκδότης τῆς «Φωνῆς τοῦ Παγωνίου», στὴ Βήσσα-νι, ὁ Σαλούκας στὴν Ἠγοσημενίτσα, ὁ Ἰζάλας τοῦ «Ἡπειρωτικοῦ Ἀγῶνος», ὁ

Ζώης τῶν «Πρωϊνῶν Νέων», ὁ Κόκκινος τοῦ «Πρωϊνοῦ Λόγου», ὁ Γιάννενας τῆς «Πατρίδος», ὁ Π. Πασχάλης καὶ τὸ Ἐπιτελεῖο τοῦ «Παρατηρητῆ», ὁ Γ. Χήτας, ὁ Νικολαΐδης. Θυμούμαστε καὶ τιμοῦμε ἐμεῖς οἱ ἀπόδημοι Ἑπειρώτες τοὺς χθόνιους γεννήτορες καὶ τοὺς ἐπιγόνους τους. Καὶ οἱ ψυχικοὶ μας δεσμοὶ μὲ τὸν ὁμορφοτόπο μας εἶναι ἀκατάλυτοι. Ἡ διαφοροποίησις τῶν μεγαλοπόλεων δὲν μᾶς ἀγγίξε ἀκόμα. Καὶ θὰ θυμηθῶ ἐδῶ τὸ περιστατικὸν τοῦ ἀξέχαστου Χρήστου Χρηστοδασίλη.

Ἐβγαξε καθὼς θυμοῦνται οἱ παλιότεροι, τῇ μικρῇ δισεβδομαδιαίᾳ ἐφημερίδᾳ «Ἐλευθερία» πού τὴν ἔστειλε σὲ πολλοὺς στὴν Ἀθήνα καὶ τὸν Πειραιᾶ. Ἦταν ὁ συνδυετικὸς κρίκος τῆς Ἑπείρου μὲ τοὺς συνδρομητὰς του.

Ἀνάμεσα σ' ἄλλους τὴν ἔστειλε καὶ σ' ἓνα φούρναρη τῆς πλατείας Βάθης, πού ὀνομαζόταν Ντ... Πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι γιὰ τὸ Χρηστοδασίλη οἱ φούρναραῖοι ἦταν ὄλοι... ἀρτοδοιμήχανοι! ἀδιάφορο ἂν στὴν καθαρὰ βιοτεχνικὴ παραγωγὴ τῆς ἐποχῆς χαρακτηριστικὸ ἦταν ἡ πινακοτοπιὴ καὶ τὸ φουρνόξυλο.

Κάποτε ὁ συνδρομητὴς «Κύριος Κ. Ντ...» ἔπαυσε νὰ εἶναι κύριος καὶ ἀπεδήμησε εἰς Κύριον καὶ τὰ παιδιὰ του, πού δὲν εἶχαν κανέναν δεσμὸν μὲ τὴν Ἑπειρο ἐπέστρεψαν στὸν Ἐκδότη τῆς τῆς «Ἐλευθερία» μὲ τὴν λέξιν «Ἐπιστρέφεται». Ἐξωφρενῶν ὁ Χρηστοδασίλης, ἀφοῦ ἔμαθε ἐν τῷ μεταξῦ ὅτι οἱ συνδρομητὰς του εἶχαν ἀραιώσει μὲ τὸν θάνατον καὶ τοῦ Ντ... , τὴν ξανάστειλε στὸν ἀποβιώσαντα «Κύριον Κ. Ντ... ἀρτοδοιμήχανον καὶ ὄχι στὰ σνα-παιδιὰ του».

Εὐτυχῶς σήμερον ὁ βαρὺς χαρακτηρισμὸς τοῦ Χρηστοδασίλη γιὰ τίς νέες Ἑπειρωτικὰς γενεὰς δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν γιὰ αὐτὰς καὶ κοντὰ στὴν Ἑπειρο εἶναι, μὴ ὄρα μὲ τὸ ἀεροπλάνο, καὶ μὲ τὰ σημερινὰ μέσα συγκοινωνίας κοινοῦν μὲ τὴν στενωτέρην πατρίδα, καθὼς δείχνει ἡ ἀριθμητικὴ δύναμις τῶν Ἀδελφοτήτων καὶ Σωματείων, πού ποτὲ στὸ παρελθόν δὲν εἶχαν καὶ πού οἱ οἰκογενειακὰς παραδόσεις τίς φέρουν ὄλο καὶ πιὸ κοντὰ σ' αὐτήν.

α.χ.μ.

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΗ

«ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ» 77

Γιὰ δευτέρην φοράν φέτος προγραμματίσθησαν καὶ ἔγιναν στὰ Γιάννινα τὰ «Ἑπειρωτικά» τοῦ Δήμου Ἰωαννιτῶν. Ὁ πολιτιστικὸς χώρος τῆς Ἑπείρου ἀποκτᾶ μετὰ τὰ «Δωδωναία» τῆς Ἑταιρείας Ἑπειρωτικῶν Μελετῶν, ἓνα ἀκόμα θεσμὸν, ἓνα πῶλο προσελκύσεως, μὴ ἀκόμη ἀπόδειξις τῆς καλλιτεχνικῆς ἥπειρωτικῆς φυσιογνωμίας. Ἐκθεσὴ Βιβλίου — Ἐκθεσὴ Εἰκαστικῶν Τεχνῶν — Θεατρικὴ Παραστάσις — Φολκλορικὴ Ἐκδηλώσις — Ἀθλητικὴ Ἐπιδείξις στὸν μαγευτικὸν ὄγκον Στίβου τῆς Παμβώτιδος.

Φαντασίαν ὀργανώσεως θέλει ἡ Ἑπειρος γιὰ νὰ ὑψωθῆ ἐκεῖ πού τῆς ἀξίζει. Σημειώνομε ὅτι φέτος στὴν Ἐκθεσὴ Εἰκαστικῶν Τεχνῶν ἔλαβαν μέρος καὶ αὐτοδίδακτοι Καλλιτέχνες ὄχι λιγώτερης ἀξίας ἀπὸ τοὺς Ἀποφοίτους τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν. Εἶναι πρὸς τιμὴν τῶν ὀργανωτῶν.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Μὲ μακροχρόνιες καὶ ἐπίμονες προσπάθειες τῆς Ἑταιρείας μας μὲ τὴν συνεργασίαν τοῦ Δημάρχου Ἰωαννιτῶν κ. Κ. Μπέγκα φτάσαμε στὸ εὐτυχὲς ἀποτέλεσμα νὰ πάρει αἴσια ἔκθεσις τὸ ζήτημα τῆς Πινακοθήκης τῶν Νεοελλήνων Καλλιτεχνῶν.

Θυμίζομε ἐδῶ ὅτι μὲ τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ καλοῦ Σωματείου «Φίλοι τῶν Ἰωαννιτῶν» πρωτοστατοῦντος τοῦ Καλλιτέχνη συμπατριώτη μας κ. Κώστα Μαλάμου εἶχαν συγκεντρωθῆ ἀπὸ δωρεὰς Νεοελλήνων Καλλιτεχνῶν πίνακες καὶ γλυπτὰ πού ἀποτέλεσαν τὴν καλύτερην καὶ μεγαλύτερην τότε, ἐπαρχιακὴν Πινακοθήκην τῆς. Ἡ Πινακοθήκη αὐτὴ λειτούργησε στὰ Γιάννινα ἐγκατεστημένη στὸ οἶκημα τῶν Ἀδελφῶν Μελά. Στὴ συνέχεια τὸ Σωματεῖο θεώρησε καλὸ νὰ δωρήσῃ τὴν Πινακοθήκην στὸ Κράτος, Προεδρία τότε Κυβερνήσεως, πού μὲ τὴν σειράν του τὴν ἐγκατέστησε στὸ

ἀρτισύστατο Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο τῶν Ἰωαννίνων.

Ἀλλὰ ὅσο πλήθαινε ἡ συλλογὴ ἀρχαιολογικῶν Εὐρημάτων, τόσο παραγκωνίζονταν ἡ ἀνάπτυξη τῆς Πινακοθήκης, πού φυσικά δὲν ἦταν ὀργανικὸ Μέλος τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου γιὰ νὰ καταλήξει τελικά στὰ ὑπόγειά του μὲ προφανῆ τὸν κίνδυνο τῆς καταστροφῆς καὶ πρὸς περιφρόνηση τῶν Δωρητῶν Καλλιτεχνῶν.

Ἀλλὰ οἱ «Φίλοι τῶν Ἰωαννίνων» αὐτοδιελύθησαν σὰν Σωματεῖο καὶ ἡ δύναμη τῶν Μελῶν του ἐνετάχθη στὴ Δύναμη τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑταιρείας, τῆς ὁποίας τὰ πλεῖστα τῶν Μελῶν ἐθήτευσαν καὶ στὰ δυὸ ἀδελφὰ Σωματεῖα.

Ἡ τύχη τῆς Πινακοθήκης δὲν μᾶς ἀφῆκε ἀδιαφόρους. Οἱ φιλότεχνοι ἐπισκέπτες τῶν Ἰωαννίνων ἐστεροῦντο μᾶς καλλιτεχνικῆς ἀπολαύσεως. Οἱ ἴδιοι οἱ Γιαννιώτες ἢ πόλη ἔχαναν τὴν Πινακοθήκη, πού εἶχαν συνηθίσει νὰ βλέπουν στὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο.

Στὸ μεταξὺ ὁ Στρατὸς ἐχάρισε — καὶ τί δὲν ἐχάρισε στὸ κέντρο τῆς πόλεως κι' ἔγιναν ἐλαφώτευνα καὶ καταπράσινα τὰ Γιάννινα μὲ τίς πιὸ θαυμαστὲς σήμερα Πλατεῖες! καὶ τὸ πρῶην βασιλικὸ Περὶπτερο τοῦ Φρουρίου, πλάι στὸ Φετιχὲ τζαμί, στὸ Δῆμο Ἰωαννιτῶν. Παρουσιάστηκε μιὰ μεγαδικὴ εὐκαιρία γὰρ ἐγκατασταθῆ ἡ Πινακοθήκη στὸ ἀρίστου ῥηγματικὸ παραδοσιακὸ οἶκημα ὀριστικά. Οἱ Νεοῦλλη-νες Καλλιτέχνες μὲ τὰ ἔργα τους, καθὼς καὶ οἱ πίνακες πού διαθέτει ὁ Δῆμος μποροῦν νὰ ἐροῦν τὴ θέση τους στὸν εἰδωλιακὸ αὐτὸν χώρο.

Οἱ συνδυασμένες ἐνέργειες ἔφεραν τὸ ποθητὸ ἀποτέλεσμα.

Ὁ Ὑπουργὸς Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν κ. Κ. Τρυπάνης ὑπέγραψε τὴν ἀπόφασή νὰ δωρηθῆ ἡ Πινακοθήκη στὸ Δῆμο Ἰωαννιτῶν.

Ἦρῃ νὰ σημειωθῆ ὅτι ἂν τὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο κόβει πέντε χιλιάδες εἰσιτήρια τὸ χρόνο, τὸ Φρούριο μὲ τοὺς γιαννιώτικους θρύλους καὶ τὴν Ἱστορία του, τὸ Δημοτικὸ Μουσεῖο τοῦ Τζαμιῦ Ἀσλάν Πασιά, κόβει πενήντα χιλιάδες εἰσιτήρια.

Αὐτὸ τὸ ρεῦμα τῶν φιλοτέχνων κι ἐπισκεπτῶν θὰ διοχετευθῆ μὲ τὴ σειρά του στὴν Πινακοθήκη.

Εἶναι ἓνα θετικὸ κέρδος γιὰ τὴν πόλη, κοντὰ στὶς ἐκπλήξεις, πού μᾶς ἐπιφυλάσσει ὁ Κώστας Φρόντζος μὲ τίς ἀποκαλύψεις καὶ τίς ἀναστηλώσεις καὶ τίς ἀναπαλαιώσεις στὰ Λιθαρίτσια.

α.χ.μ.

Προγραμματισμὸς ἐκδηλώσεων

Ἡ παρεμβολὴ τῶν Ἐκλογῶν ἀνέτρεψε τὸ πρόγραμμα τῶν Πνευματικῶν Ἐκδηλώσεων τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑταιρείας.

Ἔτσι ἡ ἐναρξὴ θὰ γίνῃ τὴν 14 Δεκεμβρίου μὲ πρῶτον ὁμιλητὴν τὸν στρατηγὸ Θρασυό. Τσακαλιώτο καὶ θέμα: Προσφορά τῆς Ἡπείρου ἀπὸ τὸ 1940 κι' ἔπειτα.

Στὴ συνέχεια καὶ στὰ προσεχῆ Δελτία τῶν ἐνημερώσεων θὰ ἀναγγελοῦν ἡ ὀργάνωση: 1) Μνημοσύνου τῶν Ἐθνικῶν Εὐεργετῶν. 2) Φιλολογικῆς Ἑσπερίδος. 3) Μνημοσύνου Ἀφιερωτῶν καὶ Δωρητῶν τῆς Ἑταιρείας, πού συνέβαλαν στὴν ἱδρύση τῆς Πνευματικῆς Στέγης.

Ἡ Ἑταιρεία θὰ ἐγκαινιάσῃ ἀπὸ ἐφέτος τὴν ὀργάνωση ἐκδηλώσεων μὲ πνευματικὸ καὶ πολιτιστικὸ - ψυχαγωγικὸ περιεχόμενο, περιήγησή καὶ γνωριμία μὲ τὸν ἐλληνικὸν χώρον, ὅπου εἰδικὸί ξεναγοὶ θὰ συνδέσουν τὸν τόπον μὲ τὴν ἱστορικὴ μνήμη. Ἀρχαιοῦτες κλασσικῆς, χριστιανικῆς ἀρχαιολογία, σπηλαιολογικὸι θησαυροὶ τῆς χώρας, τόποι φυσικῶν καλῶν, πού προσφέρονται σὲ κάθε ἐποχῇ τοῦ ἔτους, κοιτίδες πολιτιστικῶν μνημείων, τόποι πού ἐσχίσαν οἱ θρύλοι καὶ ἐδόξασε ἡ Ἱστορία θὰ γίνουσι μελετημένοι στόχοι ἐπισκέψεων τῶν Μελῶν τῆς Ἑταιρείας καὶ τῶν Φίλων της, ἀρχῆς γεινομένης ἀπὸ τὴν Ἡπειρο.

ΜΠΛΑΚ ΧΙΟΥΜΟΡ

Ὁ ρέκτης, ὅπως λέγαν οἱ παλαιοὶ δημοσιογράφοι, Χρυσόστομος Λαμπρίδης, πού μαζί μὲ τὸν Σταυρὸ Μάχο, καὶ οἱ δυὸ Ἑταῖροι τῆς Ἑταιρείας μας, ἀναμύρφω-

Ἀθήναι 7 Νοεμβρίου 1977

Ταχ. Δ)νση: Κ. Σερβίας 10
Πληροφορίες: Σ. Νικόπουλος
Τηλέφωνο: 32.33.078

Α. 26.595

ΠΡΟΣ: Τὴν Ἑπιχειρησιακὴ Ἑταιρία Ἀθηνῶν
ὁδὸς Ἀκαδημίας 64
Ἀθήναι Τ.Τ. 143

ΘΕΜΑ: Γιά τὴν ἐκπτώση δωρεῶν.

ΣΧΕΤ.: Τὸ ἀρ.β. 550) 27-10-1977 ἐγγράφο σας.

Ἀπαντώντας στὸ ἀνωτέρω σχετικὸ ἐγγράφο σας, σὰς πληροφοροῦμε τὰ ἐξῆς:

1. Μὲ τὴ διάταξη τῆς περιπτ. γ' τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἀρθροῦ 8 τοῦ Ν.Δ. 3323) 1955, ὁρίζεται, ὅτι «ἐκ τοῦ συνολικοῦ εἰσοδήματος τοῦ φορολογουμένου ἐκπίπτουν τὰ καταβάλλόμενα λόγω δωρεᾶς ποσὰ εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ἢ εἰς κινητὰ ἐν γένει πράγματα εἰς τὸ Δημόσιον, τοὺς Δήμους καὶ Κοινότητας τοῦ Κράτους, τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς καὶ τὰ νομίμως ὑφιστάμενα ἢ συνιστώμενα ἡμεδαπὰ νομικὰ πρόσωπα, τὰ ἐπιδιώκοντα φιλανθρωπικούς, θρησκευτικούς, ἐθνωφελεῖς, κοινωφελεῖς καὶ ἐκπαιδευτικούς σκοποὺς, ἐφ' ὅσον τὰ ποσὰ ταῦτα δὲν ἐξεπέστησαν κατ' ἄλλην τινα διάταξιν τοῦ παρόντος».

2. Ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὸ καταστατικὸ τοῦ Σωματείου σας, οἱ σκοποὶ αὐτοῦ, εἶναι ἡ μελέτη τῆς ἱστορίας καὶ λαογραφίας τῆς Ἠπείρου, ἡ ἔρευνα τῶν διαφόρων ζητημάτων αὐτῆς καὶ γενικὰ ἡ πνευματικὴ ἐνίσχυση τῶν Ἠπειρωτῶν. Ἡ ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν αὐτῶν ἐπιδιώκεται μὲ τὴν ὀργάνωση διαλέξεων, πατριωτικῶν συγκεικρωσεων καὶ ἄλλων ἡπειρωτικοῦ ἐνδιαφέροντος ἐργασιῶν.

3. Ἀπὸ τὰ παραπάνω προκύπτει, ὅτι τὸ Σωματεῖο σας, κατ' εὐρεία ἐννοία ἐπιδιώκει σκοποὺς ἐθνωφελεῖς καὶ ἐπιμορφωτικούς καὶ συνεπῶς ἐμπίπτει στὶς παραπάνω διατάξεις ποὺ ἔχουν ἀναφερθεῖ, ὥστε τὰ ποσὰ ποὺ καταβάλλονται σ' αὐτὸ ὡς δωρεᾶς νὰ ἐκπίπτουν ἀπὸ τὰ εἰσοδήματα τῶν δωρητῶν.

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον

Ὁ Τμηματάρχης

Ε.Υ.

Ὁ Διευθυντὴς

Ι. Ἀθνασόπουλος

σαν κι ἔκαμαν ἀξιοζήλευτο τὸ γραφικὸ χωριό τους, τὸ Πολύδροσο Θεσπρωτίας γράφει σὲ μιὰ ἐγκύκλιο, ποὺ ἀπευθύνει στοὺς «ἀνά τὸν κόσμον Πολυδροσίτες».

«Κατὰ τὴν παραμονὴν μου εἰς Πολύδροσον συνέλεξα τὰ ὀστά τῶν προσφιλῶν μας προσώπων, εἴτε γονέων, παπούδων, προσπαπούδων ὀστᾶ 400 ἐτῶν καὶ τὰ ὀποῖα ἐτοποθετήθησαν εἰς 22 σιδηρᾶ κιβώτια καὶ ἔτσι τακτοποιήθηκε ἕνα ἱερὸ χρέος πρὸς τοὺς προγόνους μας ἐπὶ δύο ἡμέρας μαζί μὲ 2 ἐργάτες ἀπὸ Ἰωάννινα

ἔκανα αὐτὸ τὸ ἔργο ἄχαρον μὲν ἀλλὰ καὶ καθήκον. Περισυνελέξαμε περίπου 2 τόνους ὀστᾶ. Τοποθετήσαμε τὰ κρανία εἰς χωριστὰ κιβώτια καὶ τὰ ὀστᾶ χωριστά. Πραγματικὰ ἔζησα 2 ἡμέρας εἰς ἄλλον κόσμον, ἀλλὰ ἀναλογίστηκα καὶ τοῦτο, πῶς ὅταν ζοῦσαν ὄλοι αὐτοὶ οἱ πρόγονοι ὀπωσδήποτε μεταξύ τους θὰ ἔχουν διαπληκτισθῆ, τσακωθῆ καὶ ποῖος ξέρει καὶ τί ἄλλο, πλὴν ὅμως ἐκεῖ ἀναπαύονται ἀγαπημένοι ὄλοι μαζί χωρίς τσακωμοὺς καὶ χωρίς γκρίνια. Αἰωνία τους ἡ μνήμη!».

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

1906, ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΙΣ 1934

ΕΙΣΔΟΧΗ «ΦΙΛΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ» 1976

ΑΘΗΝΑΙ, ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 64, Τ. 148

ΤΗΛΕΦ. 82.48.202 - 65.11.669

ΕΚΘΕΣΗ ΕΙΡ. ΧΑΡΙΑΤΗ - ΠΡΑΜΑΝΤΙΩΤΗ

Έγιναν την 20ή Οκτωβρίου 1977, στην αίθουσα της Πανεπειρωτικής Συνομοσπονδίας, τα εγκαίνια της Έκθεσεως Γλυπτών της Ήπειρώτισσας Κας Ειρήνης Χαριάτη - Πραμαντιώτη. Έμπνευση από τη Θρησκεία είναι τα θέματά της με κυριαρχούσα έμπνευση από τη γνωριμία και τον σύνδεσμό της με τον μακαριστό Άθηναγόρα, το έ-όπολου μία κεφαλή και ένα όλόσωμο μπρού-τζινο άγαλμα στολίζει την Έκθεσή της.

Στα εγκαίνια Ήκαμε σύντομη όμιλία ο Πρόεδρος της Ήπειρωτικής Έταιρείας κ. Άλέξ. Χ. Μαιμόπουλος με θέμα: Άθηναγόρας ο Α΄, ο Πατριάρχης της Άγάπης.

Πλήθος κόσμου παρευρέθη στα εγκαίνια της πανελλήνια, αλλά και διεθνώς γνωστής Ήπειρώτισσας Καλλιτέχνιδος, πού τα έργα της κοσμούν διάφορες πόλεις της Έλλάδος, αλλά και της Εύρώπης και της Αμερικής.

Η Έκθεση θα παραμείνη άνοιχτή μέχρι της 5ης Νοεμβρίου ώρες 10—1 και 6—9 (πλήν Σαββάτου και Κυριακής).

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ

Η «Ήπειρωτική Έταιρεία Άθηνών» οργανώνει την Τετάρτη, 14ην Δεκεμβρίου 1977, ώραν 7.30 μ.μ. εις την μεγάλην αίθουσαν της Αρχαιολογικής Έταιρείας (Έλευθερίου Βενιζέλου 22 - Όμήρου) την πρώτην κατά σειράν πνευματικήν έκδήλωσιν της περιόδου 1977—1978.

Κατ' αυτήν, μετ' εισηγήσιν του Προέδρου, θα όμιλήση:

Ό Στρατηγός κ. Θ ρ α σ. Τ σ α κ α λ ω τ ο ς, με θέμα: Η νικηφόρος προσφορά της Ήπειρου κατά τους Έθνικούς άγώνας της Πατρίδος από το 1940 μέχρι σήμερα.

Παρακαλούμεν, όπως εύαρεστηθήτε να τιμήσετε την Ήπειρωτικήν Έσπερίδα με την παρουσίαν σας.

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΑ

Ό Πρόεδρος
ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΣ

Ό Γεν. Γραμματεύς
ΣΤΑΘΗΣ ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ